

או כבד תפיסה הסתייע אלסבן באגרופיהם של שמונה עוזרים מבוגרים.

„כאן לא יקבלו מכות“. העסק היה מנוהל לפי מיטב השיטות החדישות. אלסבן עמד על כך שכל איש יפנה אליו בצורה יפה ונמרצת ויקרא לו אך ורק „המנהיג“. למנ"ה היג היה סגן, הממונה על הצד המסחרי של הארגון. שאר שמונה החברים היו מועצת הנהלה. מועצה זו נעצרה אף היא על ידי המשטרה שעות אחדות לאחר שנתפסו הילדים. עשרת הפושעים עמדו במשרדו של מפקד המשטרה, וחסן מוסא, הנער שגילה את המעשה עבר על פניהם במסדר זיהוי. פתאום הוא נעצר, הצביע על אחד הנאשמים ופרץ בצעקה היסטרית: „זהו! זה האיש שאיים פעם עלי לשחוט אותי בסכין ארוכה כזו ואמר שעל ההר יש קבר שם קיברים את כל הילדים הרעים שהם שוחטים.“ איום זה בא לאחר שהנער שב מיום פעולה בקהיר. סגן המנהיג ערך אצלו חיפוש ומצא מבעד של עשרה גרוש. אולם במקום שחיטה באה הלקאה כרת וכרין על ידי אחד מחברי המועצה.

אולם הדבר שעניין את השוטרים ביותר היה סיפורו של אלסבן, הממונה על הגיוס. יום אחד, בהביאו מים מן הברו באחד הסמור כה לביתו, נפל כד החרס ונשבר. אמו החרת רגת הכתה אותו קשות והוא ברח מן הבית

ציבורית“ כותב העתון: „המהארגיה חאפז עפיפי העומד על הר של זהב פונה למצרים כאילו היו עבדי אביו או רכושו הפרטי. בזה הוא הלך בדרכי המלך עבדאללה המנוח אשר כל מטרת חייו היתה להגן על הבריטים — הגנה המונוט על ידי שטרות בנקים — בשכ"ח, הנוח נשמתו בגן עדן, כי מחיר חייו של בוגד הוא כדור השווה בדיוק ששה מיל. כהארגיה חאפז עפיפי, בהודעתו זו, בגד בגיי"ה המורה במולדתו.

הקרב על רמלה, שהיה בגידה בכוחות הירבניים שלחמו בארץ-ישראל וגרם לאבדן חיים ורכוש היה הסיבה האמיתית לפסקדין מות שהוצא נגד המלך עבדאללה. אין כל ספק כי עמדתו של חאפז עפיפי כלפי ארצו מודהה בכל הבחינות עם עמדת עבדאללה כלפי הירבניים. לכן יחשוב נא עשיר מופלג זה אם לא כדאי לו יותר לשמור על עורו מאשר לשאוף לערימה של שטרות שטרלינג.

התקפה קשה זו מובנת ביתר קלות לאחר שמתחת למאמר מופיעה רשימה על הכרות אהדה של חאג' אמין אל-חוסייני באותה אסיפה, הכרזה אשר אליה הצטרפו מנהיגים פוליטיים ורוחניים ממרוקו, אינדונזיה, טורקיה, סוריה, אלג'יריה והסודאן.

מנהיגים מכובדים אלה בירכו את העם המצרי וממשלתו על עמדתם האמיצה נגד האנגלים ודרישתם לביטול החוזה. „אנו מודיעים לעולם כולו כי מאבקם של המצרים

הסיבוב הקר

הלהבות תשכנה?

שוב נסעו נציגי ישראל ומדינות ערב לבירה אירופאית להתגורר באותו מלון ולנהל משא ומתן עם אותה ועדה — כל צד לחוד. כי למרות שהסיכויים להבנה לא עלו על נקודת האפס שעמדו בה מאז ועידת הפיוס הקודמת בלונדון, הסכימו שני הצדדים ברצון רב להשתתף בוועידה הנוכחית.

לשרות הדיפלומטי הישראלי תהיה זו במה לחזור על רצונו לשלום ואילו לארצות ערב תינתן כאן הזדמנות להראות לעולם שגם בשעה זו, כשכל אחת טבולה בצרותיה, מארצות חרות חרות הליגה בחזית איתנה נגד ישראל. תהיה זו מעין אזהרה למערב שלא יתמוך בישראל אם אינו רוצה להקים נגדו את הגוש הערבי.

אזהרה זו ממשית ביותר כאשר במצרים מפגינים בעד ביטול חוזה 1936 ומאבק באנגלים ובעמאן מושל המלך סלאל עם בית נבחרים לאומי קיצוני. לכל הדעות נבחר סלאל על ידי האנגלים כרע במיעוטו. הם החזירוהו כדי להרגיע את האלמונים ולמנוע התערבות של צבאות מצרים, סוריה, עיראק, סעודיה, שירצו לשחרר את „אחינו האנגלים“ מעול האנגלים וגרוריהם.

על ידי ויתור זה מקוים האנגלים שתשכנה הלהבות המתפשטות במרחב מאיראן ועד הרי הטאורוס, דרך הסואץ ומוסול. ואילו ישראל מביטה על כל זה כבמחזה בובות שאינו נוגע לה במקום לראות כאן הזדמנות נדירה לדריסת רגל פעולה במרחב.

איראן

חוים מן הצד

כאשר הגיע רציד סטוקס לטהרן היה ביקורו הראשון בבירה אצל מוחמד ריזא, שאח איראן. אולם לא היתה לביקורו שום מטרה, כמעט, מלבד להגיש שי פרחים ופירות לשאת. על הצעותיו לאיראנים ותכניות פשרה בבע"ית הנפט לא שוחח. כי לא היה כל כעם לשוחח על עניינים אלה עם השאח הצעיר אשר ערכו הפוליטי ירד לחלוטין מאז רצח עלי רומרא.

המשפחה המלכותית, שפעם אחזה במוש"כות הפוליטיקה, מינתה ופיטרה שרים, הפכה עתה לחוים העוקבים מן הצד אחרי מחזה מרתק. בעיקר מרתק מחזה זה כי בתוצאותיו תלויים מעמדה וגורלה של משפחת ריזא. הן שחקנים העיקריים על הבמה: מוחמד מוסאדק, שהראה רצון לפשרה עם האנגלים, נבהל, סירב לקבל את הצעות סטוקס, הגיש אולטימטום לאנגלים לחמש את המשא ומתן ולהגיש הצעות המתקבלות על הדעת (הפרסית).

מלבדו מודקרת דמות מעניינת עוד יותר, לוטה בערפל עוד יותר: איאת אלה אל-קאשני, ראשה הרוחני של פדיון איסלם. מיד עם חזרו מגלותו בסוריה קיבל אל-קאשני את מנהיגות הארגון הקנאי שהפך אחד מתומכי מוסאדק העיקריים, ועתה יכול הוא להכתוב את רצונו לראש הממשלה. אך מאחורי הקלעים שלטת טודה הקומוניסטית, המוסיפה את חלקה לערעור כס המלכות של מוחמד ריזא.

מצרים

ששה מיל. כדור לבוגד

בעצם הימים שסערת האלמוניות סביב חוזה 1936 הגיעה לשיאה יצא חאפז עפיפי, אחד ממנהלי הבנק הלאומי המצרי בהודעה צנועה בעתונות: לדעתו לא היה חוזה 1936 אסון למצרים. בדברו כאיש כלכלה הוא אף הרחיק לכת והכריז שמבחינה כלכלית רצוני שיתוף פעולה הדוק עם אנגליה.

הכרזה זו שהופיעה באל-אחראם, יומיים לפני יום השנה ה-15 של חתימת החוזה, הרי סיפה דלק ללהבות המדורה האנטי-בריטית. באסיפת עם המונית שנערכה בחסות המפלגה הסוציאליסטית בקהיר ואשר בה השתתפו נציגי כל מפלגות האופוזיציה בחרו הנואמים את עפיפי כמטרה לחצי קטרוגם. נציג הפלחים במפלגה הסוציאליסטית, עזי רד-דין קהירי בשם אחמד כאמל קושב, נטל צרור נגידות ובתנועה חדה קרע אותו ופיר את הגזרים מעל לראשי הנוכחים. „הגיע הז'מן“, הוא צעק, „שהעם המצרי יקרע את ה'חוזה וירמסהו ברגליו. ועמו את המיליונר הבוגד חאפז עפיפי.“

אולם לא רק הסוציאליסטים נטפלו לנאומו של עפיפי. במאמר ראשי שהופיע בעתון „אל-מצרי מוזר“ עפיפי באשא מהידרדרות במדי רון הבגידה. תחת הכותרת „סופה של אישיות

מוחמד ריזא ואשתו סוראבאיה (ימינו) במסיבת הצר לשאח, שי פרחים והצגה מרתמת

מילל ובוכה. ברחוב פגש אותו אחד מאנשי הכנופיה שלקח אותו למנהיג. „השאר כאן אתנו“, שידל אותו המנהיג. „תחזור הביתה כאשר יעבור זעם.“ הילד בילה שם כמה ימים, והמצב נעם לו. כעבור שבוע אמר לו אל-סבן שילך ויביא ילדים אחרים אל המערה. „כאן לא יקבלו מכות מהוריהם, יוכלו לחיות כפי שילדים צריכים לחיות.“ וכנימוק משכנע, הבטיח המנהיג לתת לפתחי גרוש עבור כל ילד שיביא. וכך החל הנער מושוט ברחובות קהיר ובשכונותיה הדחוסות-האדום, מספר לכל ילד שהוא פוגש על המקום הנפלא לדגל החרים שם יש בית קולנוע המציג סרטים נפלאים חינם. אם ילד לא הראה תעניינות מספקת בקולנוע, הבטיח לו פתחי גרוש רים טובים אחרים.

„לא יעשו לו כלום.“ כשפתחי סיפר את סיפורו, שם הקציף החוקר לב לאחד הילדים שמרר בבכי. כשנשאל מה סיבת הבכי ענה שהוא מפחד מן תשלחה המשטרה למוסד יתומים משם יוכל אביו להוציאו. אביו, המי שיק הילד, נמצא באותו זמן בבית תולים ל' חוליו רוח. „והרי כבודו יודע שאם משוגע יהרגו מישהו לא יעשו לו כלום.“

נער אחד עמד על קביים. לפי סיפורו, אימי גוהו אנשי הכנופיה להיות כייס-ממחה ושח' קן מעולה. בדרתו מן החשמלית, נהג ליפול על האדמה כאילו נפצע על-ידי משהו. העובד רים, רכי הלב, היו אצים לעזרתו, מתעסקים סביבו, ואז היה הילד מנצל את ההזדמנות ומוציא את אשר בכיס הקרוב ביותר לידו. בשכעו עזויות אלה לא יכול אחד מאנשי הכנופיה להתאפק. הוא התנפל על הפסח, הפילו ארצה. השוטרים התערבו, הרימו את הנער, הגישו לו את קביו. ואז קם הנער וב' חיוך רב הדגים את אשר למד: בידו אחז שעון כיס מכסף שאך דקה לפני כן היה בכיסו של מפקד משטרת קהיר.

הוא מאבק העולם המוסלמי כולו וכל העומד בדרך — מבחוזים ומבפנים — יראה כמכשול.“

גם שעון מפקד המשטרה

לתחנת המשטרה ברובע אל-סיידה זינב בקהיר נכנס ילד בן 10, לבוש כותונת מטור-לאת, פנה לכל איש שהודמן בדרכו: „יש לי מה לומר!“ אולם איש לא שם לב לזאטוט עד אשר ניגש אליו אחד השוטרים ושאל ארי תו מה הם הדברים שיש לו לומר. „יש קבוצת חוטפי ילדים שלוקחים ילדים למערה בהרים שבקצה העיר“, השיב הילד בשטף והמשיך לגלות את אחת הפרשות המ' עניינות ביותר בתולדות המחלקה הפלילית של משטרת קהיר. מיד עם סיום סיפורו יצאו מפקד משטרת קהיר וכ-40 קצינים ושוטרים למקום השורה להם על ידי הנער. כעבור שעה חזרו עם 20 ילדים אשר גילם בין 8 עד 12 שנה, שנמצאו במקום.

בתחנה החלה חקירה מדוקדקת של כל ילד וילד. בפי כולם נשמעו השם פתחי אלסבן, שהובילם לראשונה למערה. פתחי היה בין אותם הילדים שנאספו על ידי המשטרה — ילד בן 11, שמונה על ידי הכנופיה לגייס נערים אחרים. ראש הכנופיה, מחמוד אל-סבן, פושע מועד המבלה את לילותיו בביתו, תחת השגחת המשטרה, נהג לצאת מדי בוקר למערה לנהל את „המוסד החינוכי“ שלו ול' ראיון את התלמידים החדשים. ראיונות אלה הכילו מדה גרושה של הסברת עקרונות ורע' יגנות המוסד. אם נתגלה אחד הנערים כעקשן

* במצרים מביטים על מפלת הלגיון ברמלה לוד כתוצאה של הסכם חשאי בין עבדאללה וחי'הדים — מכירה שפלה של האינטרסים הכל-ערביים תמורת הבטחה שישראל לא תתי נגד לסיפוח החלק הערבי של הארץ לעבר' הירדן.

במרחב וחסכו

מטרת המלווה הפנימי של שטרי-החסכון צמודי הדודר היא: להניח בידי המדינה את האפשרות להוציא לפועל השקעות לזמן ארוך בתחומי:

הבטחון קליטת העלייה ופיתוח אזורי-ארץ חדשים

אין השקעה זו כרוכה בהפסד לרגל המחירים הגבוהים או תנודות בשער המטבע. הרוכשי שטר החסכון צמוד-דולר מוכטחת החזרת מלוא כספם ואף בתוספת רבית.

מדינת ישראל משרד האוצר